

Съобщение за пресата

Люксембург, 6 юли 2022 г.

Одиторите поставят под въпрос резултатите от прилагането на подхода на ЕС „Водено от общностите местно развитие“

Въведената през 1991 г. програма LEADER на ЕС за развитие на селските райони — с подход, основан на участието и ориентиран „от долу нагоре“, спомага за насърчаване на ангажираността на местно равнище. Тя обаче се характеризира с високи разходи и продължителни процедури за одобрение. Повече от десетилетие след първия одит на Европейската сметна палата (ЕСП) относно LEADER, в публикуван днес неин специален доклад се заключава, че няма достатъчно данни, които да сочат, че ползите от този подход надвишават свързаните с него разходи и рискове.

ЕС прилага подхода LEADER („Водено от общностите местно развитие“) към проекти в селските, градските и крайбрежните райони, като планираното за него финансиране за периода 2014—2020 г. възлиза на 9,2 млрд. евро. С този подход се цели да се използват експертните познания и опитът на местните общности при определянето на техните нужди от развитие. Местните групи за действие играят съществена роля в този процес: те допринасят за разработването на стратегия за местно развитие и отговарят за стартирането и финансирането на проекти, съответстващи на реалните местни нужди. Макар и подходът да изглежда привлекателен на концептуално ниво, все още няма яснота дали той е реализирал практически ползи.

„Подходът LEADER е разработен с „похвалната“ цел да насърчава ангажираността и да предоставя повече права на местно равнище, чрез което да подпомогне селските райони в ЕС,“ заяви Ева Линдстрьом, членът на ЕСП, отговарящ за одита. *„Това обаче води до допълнителни разходи и рискове, които биха били оправдани, ако LEADER реализира допълнителни ползи в сравнение с други разходни програми на ЕС. За съжаление, ЕСП не откри съществени доказателства, че това действително се случва: повечето от проектите, които тя разгледа, са можели да бъдат финансирани с по-ниски разходи от други фондове на ЕС.“*

Настоящото съобщение за пресата има за цел да представи основните послания на изготвения от Европейската сметна палата специален доклад. Пълният текст на документа е публикуван на eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Одиторите потвърждават, че в повечето случаи LEADER насърчава ангажираността на местно равнище. Местните групи за действие обаче често не са били представителни за своята общност, тъй като участието на жените и младите хора в тях е било ограничено. Основаният на приобщаването метод на LEADER води до високи административни и текущи разходи. Те са свързани например с дейности по ангажиране на местните общности и подпомагане на кандидатите, както и с характерните за този подход допълнителни административни изисквания в сравнение със стандартните разходни програми. Според Европейската комисия тези разходи надхвърлят 1 млрд. евро към края на 2020 г. (т.е. една четвърт от общия размер на разходваните средства). Одиторите изтъкват, че процесът на подаване и одобрение на заявления за проекти, който в някои случаи е включвал осем на брой етапа, продължава да бъде прекалено сложен и бавен. В резултат на това държавите членки са изплатили финансирането едва по 39 % от проектите, а в една от тях (Словакия) няма финансирани проекти.

В своя доклад ЕСП разглежда също така начина на използване на финансирането. В някои държави — членки на ЕС, като Германия, средствата по LEADER или подхода „Водено от общностите местно развитие“ са използвани за финансиране на проекти, свързани например със селски пътища, улично осветление или детски градини, които обикновено представляват законоустановени дейности на националните, регионалните или общинските органи. Освен това някои мерки за развитие на селските райони извън LEADER, както и други разходни програми на ЕС понякога биха могли да отговорят по-ефективно на специфичните нужди на проектите, понастоящем финансирани по LEADER — като например такива за закупуване на трактори за земеделски стопани.

Общото заключение на ЕСП е, че няма достатъчно данни, които да сочат, че допълнителните ползи, реализирани от LEADER, оправдават присъщите за него разходи в сравнение с други видове финансиране. Понастоящем Европейската комисия извършва оценка на целесъобразността, ефективността, ефикасността, съгласуваността и добавената стойност на LEADER. Тя обаче ще бъде публикувана най-рано през следващата година. Предвид свързаните с този подход допълнителни разходи и рискове, както и все така недостатъчно убедителните ползи от него, одиторите отправят призив за извършване на цялостна и задълбочена оценка на LEADER, както и на подхода „Водено от общностите местно развитие“.

Обща информация

През периода 2014—2020 г. LEADER е бил задължителна част от всички програми за развитие на селските райони. Законодателството на ЕС е изисквало от държавите членки, с изключение на Хърватия, да изразходват за LEADER поне 5 % от своето финансиране за развитие на селските райони.

Специален доклад 10/2022 „Подходът LEADER за водено от общностите местно развитие насърчава ангажираността на местно равнище, но няма достатъчно данни за допълнителните ползи“ е публикуван на уебсайта на ЕСП (eca.europa.eu).

Одитът на ЕСП проследи също така изпълнението на препоръките, отправени в нейния специален доклад „[Прилагане на подхода LEADER в областта на развитието на селските райони](#)“, публикуван през 2010 г.

Европейската сметна палата представя своите специални доклади пред Европейския парламент и Съвета на ЕС, както и пред други заинтересовани страни, като националните

парламенти, бизнеса и представители на гражданското общество. По-голямата част от препоръките, отправени от ЕСП в нейните доклади, се изпълняват.

Контакт с пресслужбата

Пресслужба на ЕСП: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu — Моб. тел. (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu — Моб. тел. (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu — Моб. тел. (+352) 691 553 547